

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO – 4101-14-09/2012
P/12/137

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/137 - Realizacja przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Krzysztof Płoszewski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 83429 z dnia 8 października 2012 r. [Dowód: akta kontroli, str. 1, 2]
Jednostka kontrolowana	Politechnika Poznańska, Plac Marii Skłodowskiej-Curie 5, 60-965 Poznań (dalej „Politechnika”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Prof. dr hab. inż. Tomasz Łodygowski, Rektor Politechniki Poznańskiej (dalej „Rektor Politechniki”). [Dowód: akta kontroli, str. 4]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność Politechniki w zakresie realizacji przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych² (dalej „ustawa antynikotynowa”).

Uzasadnienie oceny ogólnej

Informacją o zakazie palenia wyrobów tytoniowych oznaczono część budynków Politechniki. Informacją taką nie oznaczono natomiast terenu uczelni, na którym mieściły się budynki Politechniki, co było niezgodne z postanowieniami art. 5 ust. 1a ustawy antynikotynowej. Pomimo braku wymaganej informacji o zakazie palenia wyrobów tytoniowych, na terenie uczelni nie stwierdzono przypadków łamania tego zakazu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przestrzeganie zakazu palenia w obiektach i środkach transportu.

1.1 Oznakowanie obiektów i środków transportu.

Opis stanu faktycznego

Przy wejściach do części budynków Politechniki (16, spośród 24 objętych sprawdzeniem wejść do 8 budynków), umieszczono informacje o zakazie palenia wyrobów tytoniowych, przy czym w 15 przypadkach były to oznaczenia słowne

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² DzU z 1996 r. Nr 10, poz. 55 ze zm.

i graficzne, a w 1 przypadku – tylko graficzne. Oznaczenia te były widoczne dla osób wchodzących do budynków.

[Dowód: akta kontroli, str. 5-7]

Ustalone
nieprawidłowości

Informacją o zakazie palenia wyrobów tytoniowych nie oznaczono terenu Politechniki, co było niezgodne z postanowieniami art. 5 ust. 1a ustawy antynikotynowej. Powyższe ustalono w toku oględzin terenu i budynków Politechniki, przeprowadzonych w dniu 8 października 2012 r.

[Dowód: akta kontroli, str. 5-7]

Kanclerz Politechniki w wyjaśnieniach podał, że zakaz używania tytoniu i wyrobów tytoniowych obowiązuje we wszystkich budynkach Politechniki, a kierownicy poszczególnych budynków umieszczają przy wejściach informacje o zakazie palenia. Zdarza się jednak, że informacje te są zdejmowane przez nieuprawnione osoby.

[Dowód: akta kontroli, str. 5-7]

Na terenie Politechniki oraz w części dotychczas nieoznaczonych budynków, umieszczono – w widocznych miejscach – informacje o zakazie palenia tytoniu. Powyższe stwierdzono w toku oględzin, przeprowadzonych w dniu 13 listopada 2012 r.

[Dowód: akta kontroli, str. 15-16, 23]

1.2 Spełnianie wymogów ustawowych przez palarnie wyznaczone na terenie obiektów jednostki.

Opis stanu
faktycznego

Na terenie Politechniki, zgodnie z art. 5a ust. 3 ustawy antynikotynowej, nie wyznaczono palarni.

[Dowód: akta kontroli, str. 16]

1.3 Przestrzeganie zakazu palenia na terenie jednostki.

Opis stanu
faktycznego

W toku oględzin terenu i pomieszczeń w budynkach Politechniki (korytarze, łączniki pomiędzy budynkami, sale dydaktyczne, gabinety, punkty sprzedaży), nie stwierdzono przypadków nieprzestrzegania zakazu palenia.

[Dowód: akta kontroli, str. 16]

1.4 Sprzedaż wyrobów tytoniowych na terenie jednostki.

Opis stanu
faktycznego

Na terenie Politechniki, pomimo braku ustawowego zakazu, nie prowadzono sprzedaży wyrobów tytoniowych.

[Dowód: akta kontroli, str. 5-7]

1.5 Obowiązki wynikające z ustawy antynikotynowej w świetle regulaminów obowiązujących w jednostce.

Opis stanu
faktycznego

Według postanowień regulaminu pracy Politechniki, obowiązującego do 4 kwietnia 2012 r., w budynkach uczelni obowiązywał zakaz palenia tytoniu. Według obowiązującego od 5 kwietnia 2012 r. regulaminu pracy, pracownicy Politechniki zobowiązani są do przestrzegania zakazu palenia tytoniu w budynkach i na terenie uczelni poza miejscami do tego wyznaczonymi.

[Dowód: akta kontroli, str. 8-11]

1.6 Skargi i wnioski dotyczące realizacji przepisów ustawy antynikotynowej.

Opis stanu
faktycznego

W latach 2010 – 2012 (do dnia 17 października 2012 r.) w rejestrze skarg i wniosków złożonych w Politechnice nie zaewidencjonowano żadnych spraw dotyczących realizacji przepisów ustawy antynikotynowej.

[Dowód: akta kontroli, str. 11, 12]

1.7 Problemy w realizacji ustawy antynikotynowej.

Opis stanu
faktycznego

Rektor Politechniki w wyjaśnieniach podał, że Politechnika Poznańska prowadzi działalność na terenie czterech kampusów położonych w zurbanizowanych obszarach Poznania, stanowiących ogólnie dostępną ich część. Powierzchnia kampusów to kilkadziesiąt hektarów zabudowanych ponad trzydziestoma budynkami dydaktycznymi i domami studenckimi z dużą niezabudowaną i ogólnie dostępną przestrzenią. Realizacja przepisów ustawy antynikotynowej, ze względu na warunki, w jakich działa Politechnika, jest możliwa w zasadzie tylko w budynkach i to przez egzekwowanie zakazu używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Nie ma natomiast możliwości realizacji ustawy na terenach poza budynkami. Niezabudowane tereny kampusów są przestrzeniami otwartymi, do których ma dostęp nieokreślona liczba osób, tj. studentów, pracowników, petentów, odwiedzających, a także osób wykorzystujących tereny uczelni dla celów komunikacyjnych. Ze względu na warunki, w jakich działa Politechnika, nie jest też możliwa realizacja przepisów ustawy przez wybudowanie pomieszczeń lub obiektów z przeznaczeniem na miejsca do palenia, tzw. palarni, albowiem zgodnie z obowiązującym w tym zakresie rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, w takich miejscach powinno przypadać co najmniej po 1 m² powierzchni podłogi na każdego korzystającego. Koszty realizacji takiego przedsięwzięcia przekraczają możliwości finansowe uczelni.

Odnosząc się do rozwiązań prawnych i organizacyjnych oraz spraw jakie należałoby wprowadzić, aby ochrona zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych była skuteczniejsza, Rektor Politechniki w wyjaśnieniu podał, że nałożony na rektorów szkół wyższych obowiązek przestrzegania zakazu palenia, również na terenie uczelni, poza budynkami, jest w większości przypadków niemożliwy do zrealizowania, ponieważ jak to wcześniej wykazano, uczelnia ma cechy typowego miejsca publicznego, a rektorzy nie dysponują środkami by w miejscach o takim charakterze przepisy ustawy wyegzekwować. Należałoby zatem dokonać stosownych zmian w ustawie.

[Dowód: akta kontroli, str. 18-20]

1.8 Kontrole przestrzegania przepisów ustawy antynikotynowej.

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą Politechnika nie była kontrolowana w zakresie przestrzegania przepisów ustawy antynikotynowej.

[Dowód: akta kontroli, str. 21-22]

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Poznań, dnia 19 grudnia 2012 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler

Dyrektor

Krzysztof Płoszewski
główny specjalista kontroli państwowej

z up. Grzegorz Malesiński
Wicedyrektor

³ DzU z 2012 r., poz. 82 ze zm.